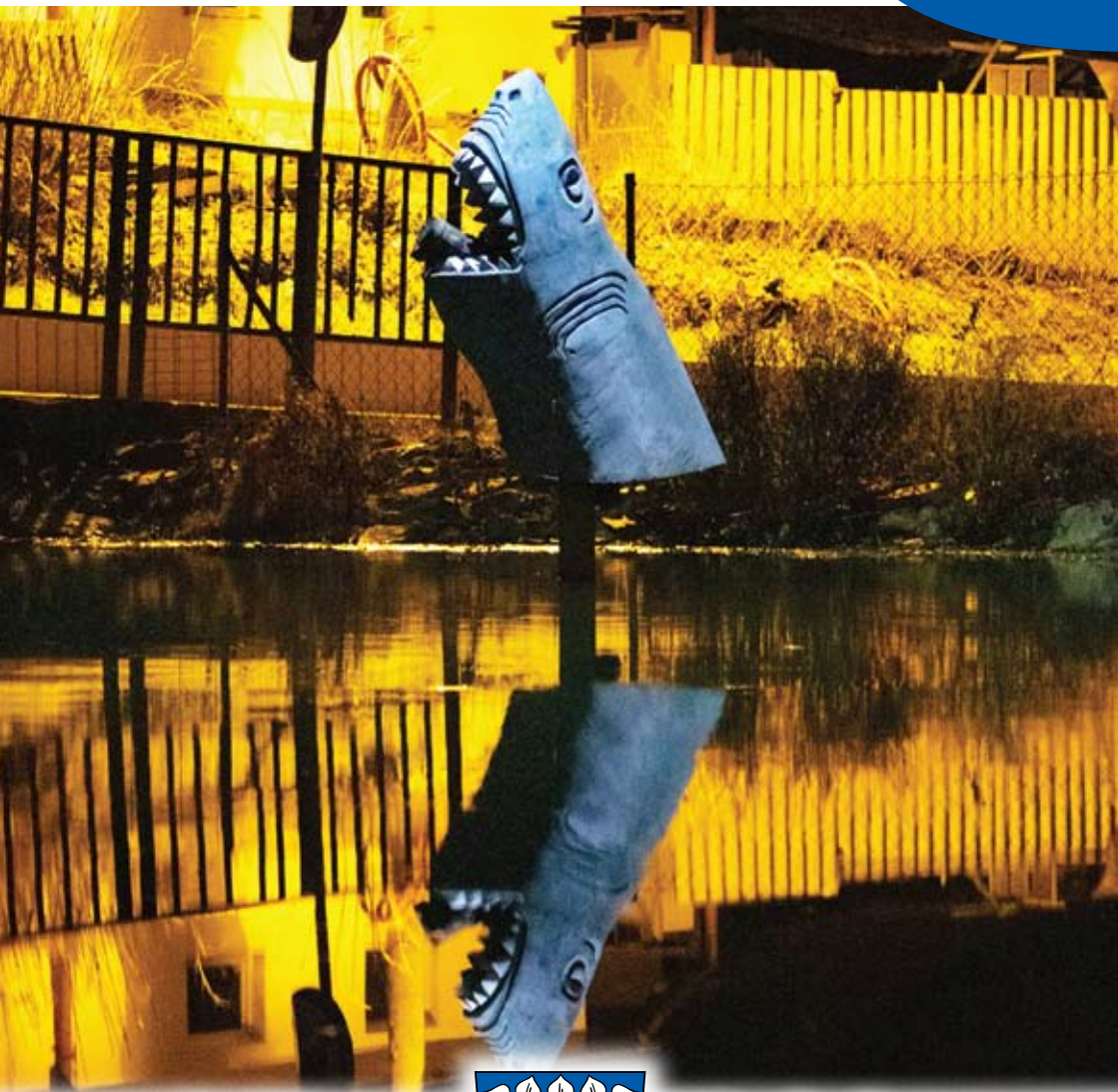

Zpravodaj

Městysse Knínice

3

2023

Městys

Knínice

UKLIÐME KNÍNICE

1. DUBNA 2023

**SRAZ V 9 HODIN PŘED
BUDOVOU ÚŘADU MĚSTYSE**

S sebou:

Pracovní rukavice

Pracovní oblečení dle počasí

Pití, svačinu

**CELÝ DEN BUDE PROBÍHAT SBĚR
ŽELEZNÉHO ŠROTU A ELEKTRO
ODPADU**

Po skončení úklidu proběhne u rybníka
opékání buřtů

ŠTĚPÁN DOLEŽEL

720 260 098

Těší se skauti s SDH Knínice

INFORMACE Z RADNICE

Vážení spoluobčané,

mnoho z Vás se mě ptá na větrolam, který byl na podzim vysázen kolem sídla Agrospolu. Větrolam, který je oplocen, je vysázen od hranice katastru Knínice se sousedními Vážany po hranice katastru Knínice se Šebetovem. Celková délka je 2,1 km, šíře 15 m. Projekt kompletně financuje stát s pomocí evropských dotací, zastoupený Pozemkovým úřadem v Blansku. Financována je i jeho následná péče. Celkem tři roky se tedy bude stát o vše starat. Poté bude bezplatně převeden do našeho majetku. Městys Knínice tedy neinvestoval do projektu žádné finance. Pozemky na větrolam vznikly při pozemkových úpravách v minulosti. Je zde vysázeno celkem 9210 keřů a 1336 stromů. Před 14 dny jsem se se starostem Šebetova Zdeňkem Čížkem zúčastnil jednání na pozemkovém úřadě v Blansku, kde jsme jednali o vybudování cesty kolem větrolamu. V těchto dnech vypsala Pozemkový úřad Blansko výběrové řízení na projektanta komunikace. Do konce listopadu letošního roku by měl být hotový projekt, poté se bude vyřizovat stavební povolení. Zhruba v tomto období příštího roku by tedy mělo být i stavební povolení na komunikaci. Poté bude záležet vše už jen na financích na stavbu. Komunikace bude projektována na našem katastru po celé délce větrolamu a na katastru Šebetova až po železniční přejezd, který kříží silnici ze Šebetova do Vanovic. Na katastru Vážan komunikace v tomto roce projektována nebude, ale počítá se s tím v budoucnu, tak aby byla napojena až na hlavní silnici Vážany – Sudice. U komunikace v Šebetově by měl být vybudován mokřad.

Další věc, na kterou se mě ptáte, je zrušení železničního přejezdu na konci ulice Nivky. Jak jsem Vás vloni informoval, Správa železnic chtěla zrušit železniční přejezd ve Vanovské ulici. O tohle se pokoušeli několikrát v minulosti. Bohužel vloni došlo ke změně zákona č. 13/1997 o pozemních komunikacích a Správa železnic může zrušit téměř kterýkoliv železniční přejezd tzv. „lusknutím prstu“. Obec jim nedokáže v rušení zabránit. Pokud je stejný nebo lepší přejezd do vzdálenosti 5 km od rušeného přejezdu, může být jejich rozhodnutím zrušen. Účastnil jsem se jednání o rušení přejezdu i s naším právníkem, kdy se podařilo zachovat přejezd ve Vanovské ulici, ale bohužel již ne v ulici Nivky. Tenhle přejezd byl Správou železnic odstraněn. Je trochu zarážející, že přejezd je zde od pradávna, rozhledové podmínky vynikající, žádné investice do oprav přejezdu nebyly. Navíc kraj patrně zruší od června veškerou osobní vlakovou dopravu na téhle trati.

Během února bylo „otevřeno“ několik dotačních titulů Jihomoravského kraje. Knínice požádaly celkem o čtyři. Jedná se o dotaci na vybavení SDH Knínice např. o kvalitní svítidly a nové přilby, dále opravu opadané omítky v knihovně, zakoupení nového výpůjčního stolu knihovnice a nové osvětlení, vybavení radnice novým nábytkem v kancelářích a opravu kříže na hřbitově. Uvidíme, zda budeme úspěšní. Všechna administrativa je kvalitně připravena. Další žádost o dotaci byla podána na Svazku Boskovicko na čelní nakladač k obecnímu traktoru. Tenhle by měl být dodán v dubnu a to, i když dotace nevyjde. Dotace by měla být ve výši cca 18 tis. Kč, nakladač je v ceně cca 190 tis. Kč.

V následujících dnech budeme žádat ještě o dotace z Ministerstva pro místní rozvoj a to na opravu mostu směrem k fotbalovému hřišti včetně komunikace přes most a opravu vnitřních prostor kulturního domu. Pokud by dotace vyšla, tak by v příštím roce měl kulturní dům nové parkety včetně pódia, LED osvětlení, výmalbu a opravené zateplení stropů včetně nového kotle. Během pár dní bude vydáno stavební povolení na autobusové zálivy na horní autobusové zastávce a pak budeme žádat o dotaci na tuhle akci ze Státního fondu dopravní infrastruktury, kde nám již byla dotace vloni a předloni přidělena na stavbu chodníku a opěrné zdi a na stavbu autobusových zálivů u vlakového nádraží, která začne v jarních měsících.

V době, kdy je tohle číslo zpravodaje roznášeno do Vašich schránek, probíhá otvírání obálek na výběrová řízení. Jedná se o opravu střechy a vnitřních prostor budovy radnice, opravu mostu u pošty, stavební části dvou nových odborných učeben ve škole a chodníku směrem k fotbalovému hřišti z městečka. O výsledcích Vás budu informovat v dalším čísle zpravodaje.

Závěrem mi dovoluťe pozvání na akci Uklid'me Knínice, která se uskuteční v sobotu 1. dubna, a to včetně sběru železného šrotu. Jarní úklid dokončí v dubnu strojový úklid místních komunikací včetně úklidu krajské silnice.

Petr Grénar, starosta

Místní poplatky

Vážení občané,

od 1. 1. 2023 je nově stanovena výše místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství **650 Kč/osoba/rok**. Poplatek stanovuje Obecně závazná vyhláška městyse Knínice č. 1/2022 (úplné znění vyhlášky bylo zveřejněno v lednovém zpravodaji). **Termín splatnosti poplatku je nejpozději do 30. 9. 2023.**

Pokud chcete platbu uhradit bezhotovostním převodem, můžete tak učinit na bankovní účet městyse vedený u ČSOB, a. s., č. **168554808/0300**. Variabilní symbol uveďte číslo popisné, do poznámky napište Vaše příjmení.

Poplatek za psa **v rodinném domě činí 100 Kč za rok**, za druhého a každého dalšího psa 150 Kč. Za psa **v bytovém domě 150 Kč**, za druhého a každého dalšího 200 Kč. **Termín splatnosti poplatku je nejpozději do 31. 3. 2023**. Platbu je rovněž možno provést na výše uvedený účet, VS uveďte číslo popisné, do poznámky příjmení majitele. Tento poplatek je stanoven OZV městyse Knínice č. 1/2019.

Dále sdělujeme, že splatnost nájemného za pronájem obecních pozemků je 31. 5. 2023.

Platby v hotovosti přijímáme v kanceláři Úřadu městyse Knínice **od března** v úřední dny:

Pondělí 7.00 – 12.00, 12.30 – 17.00 h.

Úterý 7.00 – 12.00, 12.30 – 17.00 h.

V kanceláři nelze přijímat platby kartou.

Děkujeme.

Sociálně právní poradna v Boskovicích

Sociálně právní poradna Boskovice od ledna 2023 poskytuje bezplatné poradenství v oblasti sociální a právní. Služba je určena všem, kdo si neví rady, potřebují pomoc se zorientovat v zažívané situaci, případně nasměrovat, kde pomoc hledat.

Jde o základní poradenství v oblasti sociálně právní včetně sociálních dávek, dávek pro OZP, pomoc při spotřebitelském problému, reklamace a práva klienta v této záležitosti, pomoc při odstoupení od spotřebitelské smlouvy a smluv všeobecně, dodavatelé energií, domácí násilí, pěstounská péče, svěřeni dítěte do péče, bydlení a pobírání dávek, rozvody, rozdělení společného jmění manželů, možnosti dědění, sepsání závěti nikoliv dědické řízení, možnosti při nakládání zejména s nemovitostmi, sousedské vztahy a generační problémy.

Nelze poskytovat advokátní či notářské služby, sepsat právní podání, zastupovat klienty u soudu či jiných institucích, komisí a podobně, za klienty vymáhat dluhy. Nelze řešit osobní bankroty, ale cílem bude pomoci nasměrovat k řešení finančních problémů, pomoc v dluhové oblasti včetně pomoci při sestavení rodinného rozpočtu.

Poradna bude probíhat pravidelně **1x měsíčně, vždy každé třetí úterý v měsíci** (21. března, 18. dubna 2023 atd.) **v čase od 11.00 do 15.00 hodin** přímo v místnosti kontaktního místa Senior Point Boskovice – **přizemí Městského úřadu Boskovice, Masarykovo náměstí.**

Poradenství je poskytováno bezplatně.

ODPADY

TDO: úterý 14. 3.

BIO: úterý 7. 3.

PLASTY + PAPÍR: úterý 28. 3.

Nádoby prosíme umístit na sběrná místa den předem, svoz může probíhat již od 6.00 hodin ráno. Upozorňujeme, že nebudou sváženy přistavené pytle. Reklamace svozu p. Hejlová, tel.: 736 682 992.

Provozní doba sběrného dvora

každou třetí sobotu v měsíci (18. 3.)

8.00–11.00 hodin.

Provozní doba skládky

4. 3., 25. 3. 8.00–15.00 hodin

Správce pan Zdeněk Bílek, mobil: 774 680 100.

Vždy je nutná předchozí telefonická domluva.

Cena za uložení 1 tuny: zemina 36 Kč vč. DPH, stavební suť 109 Kč vč. DPH.

KNIHOVNA

Provozní doba: středa 16.00–19.00 hodin.

ŠKOLA A ŠKOLKA

Dotekem k poznání

V úterý 14. a ve čtvrtek 16. února se žáci 6. a 7. ročníku zúčastnili výukového programu Dotekem k poznání na Rychtě v Krásensku. Setkali se s mnoha živočichy, o kterých se dozvěděli spoustu zajímavostí. Mohli si většinu vzít do ruky, pohladit nebo nakrmit. Někteří žáci měli zprvu strach, ale nakonec se většina odhodlala sáhnout nejen na agamy, želvu a chameleony, ale také třeba na krajtu nebo švába. Na závěr žáci ve skupinách vymysleli vlastního tvora, kterého představili spolužákům.

Mgr. Helena Paroulková

Únor v mateřské škole

V mateřské škole proběhl únor převážně ve znamení masopustních radovánek. Samozřejmě se všechny třídy dotkly i zimních sportů, zimního období, ale masopustní a karnevalové veselí silně převažovalo.

Téma jsme otevřeli školkovým karnevalem. Všechny děti i paní učitelky přišly do školky v maskách. Každá třída měla svůj maskarní program plný tance a soutěží a potom se celá školka sešla ve třídě Sluníček a přišel vrchol dopoledne. Za dětmi přijel klaun Hubert, který když zrovna nedělá radost dětem ve školkách a školách, jezdí po nemocnicích a léčebnách se společností Zdravotní klaun.

Dále jsme na toto téma navázali přípravou na obecní masopustní průvod a vystoupení dětí z MŠ. Všem rodičům, kteří děti přivedli, přivezli na náves, moc děkujeme za spolupráci.

V tomto nabitém programu se dále pokračovalo v přípravách předškoláků na jarní zápis do 1. třídy. Probíhaly pravidelné kroužky a všechny třídy chodily na vycházky po Knínicích i Vážanech. Zhruba od půlky února už i děti začaly vnímat, že zimě dochází síla a pomalu se všichni můžeme těšit na probouzející se jarní přírodu.

Kolektiv učitelek MŠ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KNÍNICE

pořádá

23. března 2023

od 8.00 do 15.00 hodin

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

*“Nejlepší způsob, jak předvídat budoucnost,
je podílet se na její tvorbě.” – Abraham Lincoln*

Srdečně zvou děti, žáci a pracovníci školy.

**ODDÍL TJ
MALÁ HANÁ
KNÍNICE**

Rozpis utkání

OKRESNÍ PŘEBOR MUŽI					
KOLO	DOMÁCÍ	HOSTÉ	TERMÍN	DEN	POZNÁMKA
1.	Adamov	Knínice	26.03. v 15:00	Neděle	
2.	Knínice	Jedovnice	02.04. v 16:00	Neděle	

I. TŘÍDA DOROST - skupina A					
KOLO	DOMÁCÍ	HOSTÉ	TERMÍN	DEN	POZNÁMKA
1.	Bukovinka	Knínice	26.03. v 10:00	Neděle	

UPLYNULÉ AKCE

Zájezd na Jižní Moravu do výroby čajů SONNENTOR a Templářských sklepů Čejkovice

Tak jsme to zvládli. Sice až na potřetí, ale o to víc jsme si užili. Království čajů Sonnentor, bylo opravdu královstvím. Po celou dobu nás prostorem doprovázela vůně bylin, citrónové trávy, či různého koření. Díky prohlídce jsme měli možnost nakouknout pod pokličku výroby, dozvěděli jsme se spoustu zajímavých informací, a ještě jsme obdrželi kousek voňavého ráje sebou domů. Kdo chtěl s sebou domů víc, nakoupil další klenoty v místní prodejně. Další z nás využili příjemné atmosféry v místní čajovně s kavárnou, která je se slunečnou prodejnou spojená. Za zmínku stojí i vyhlídka na okolní vinohrady nebo přes zimu spící bylinková zahrada Sv. Hildegardy z Bingenu, přezdívaná Sibyla Rýnská.

Návštěvou Templářských sklepů Čejkovice na nás dýchla vůně historie a šikovnost našich předků. Naskytl se nám možnost vidět největší používaný sud na víno v ČR, který pojme 20.250 litrů vína. Dále největší vinná láhev v ČR o objemu 200 litrů, zapsaná v knize rekordů. Templáři v Čejkovicích vyrábí tradiční přírodní réвовá vína. My jsme však měli možnost degustovat vína z rodinného vinařství Bučkovi, a to ve Sklepech U Templářských rytířů Čejkovice, přímo pod vedením zkušeného someliéra. Zde nás také čekala výborná večeře a další pohoštění. K příjemné atmosféře přispěli přítomní kytaristé, kterým touto cestou děkuji a zpěvem i všichni ostatní. Večer hezky plynul a nám se nechtělo domů. Nicméně čas byl neúprosný. I cestu jsme zvládli bez úhony. Věřím, že někdy příště bude znovu příležitost si takhle vyrazit. Děkuji všem zúčastněným, panu řidiči a všem těm, co se na přípravě akce podíleli.

Příjemný vstup do jara a delších dní Vám přeje

Lucie Görlichová.

MASOUPUST

Poslední sobota před popeleční středou je v Knínicích vždy určena pro masopustní veselí. Průvod maškar vyrazil v 9 hodin z Městečka, prošel částí obce a ve 14 hodin dorazil zpět, kde se před Restaurací Pod Lípou konal kulturní program. V něm nejdříve vystoupily děti ze ZŠ a MŠ Knínice, pod vedením paní učitelky Jarůškové a následně byly Divadelním spolkem připomenuty důležité akce roku 2022.

*Rok uběhl jako voda a nezvopakovat si, co se událo, by byla škoda.
Jaro...léto...podzim...zima, radosti, strasti, zábava i dřina.*

*Občánky jsme pro jistotu hned třikrát vítali, a proč? No, aby u toho ještě měli zůstali.
Ne jak v předchozích letech, kdy ty děcka rodiče ani nemohli udržet v klepetech.*

*A musím říct, že se fakt nezhálelo, kdo chtěl, tak si zase mohl rozhébat cvičením tělo.
Na čarodkách si nechat ohořet obočí a čelo. Na koštu vín se nalít jak dělo.
Při fotbale si zlomit čapu – pravó, nebo levó.*

*Hasiči taky nelenili a hadicama se přes tři kraje propojili.
Taky na hasičské noci těžce zabodovali, když v pití piva skoro všechny udolali.*

*Lidi – pamatujete, jak silně byl v Kenicích větr?!
„No ba, ze šňůre na prádlo mně holetěl svetr!“
Co svetr, ale kus střechy ze školy uletěl jak nic. Naštěstí to všeci přežili
a střechu už máme novó, tak co si přát víc.*

*Take na seniorech toho belo hodně k vidění, třeba ze stepařek 50+ sme bele vodvaření.
Te do toho tak dupale, že chlapům na hlavách přičeske skákale.*

*Stoprocentě největší haló celého roku nejspíš způsobil někdo,
kdo si dal flašu slivovice, nebo jinýho moku.
V Kapoňatech se vobjevil medvěd. To musel vidět leda nějaké vožralé „vševěd“ ...
Starosti si volali jak splašení, že jak ho někdo zahlídne, dá tomu druhýmu hlášení.
V rozhlase se mezi řádky hlásilo:
„Lidi, radši nechodte do lesa! Ať nám počet obyvatel neklesá!“*

*Vý se smějete, ale všechny obce v okolí byly fakt v řiti, páč nevěděli, kdo tu medvědicu s malým méd'ó chytí.
Do toho hlavní hóbařská sezóna! Co si budem povídat – totální pohroma!
Si představte – dete do lesa na hříbky, na maliny... si stópnete, abyste se protáhli
a před vama medvědica, co ji z huby tečó sliny.
Drápiska a zubiska vod krve hóbařů, srneček, veverek a brněnských chatařů.*

*Co nás v dalším roce čeká, to nás nemine, my se na to těšíme. A příští rok se sem určitě vrátíme!
Teď jsme rádi, že tady můžem být, pojdte se s náma poveselit!*

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

Tvořivá výzva Knihovny Boskovice:

Bludiště: nejen světů Pavla Čecha

Výzva je určena pro jednotlivce, zájmové skupiny a školní kolektivy. Vytvořte 2D nebo 3D objekt, který bude znázorňovat BLUDIŠTĚ. Tvůrčí nápady můžete čerpat z knih spisovatele a malíře Pavla Čecha, nebo ze světů vašich oblíbených komiksů, sci-fi či fantasy knih.

Inspirovat Vás může putování a hrdinské činy pavoučka Čendy, střechy a komíny čerta Florimona, divoká příroda i rychlá auta indiána Rychlá Veverka a krivolaké uličky, tajemná zákoutí měst i vysoké kopce v dalších knihách Pavla Čecha.

Nejlepší práce budou odměněny a Vaše díla vystavíme na druhém ročníku boskovického festivalu sci-fi, fantasy, komiksů, her a filmů BozaCon, který proběhne 28.–29. 4. 2023. Ceny pro účastníky darovalo nakladatelství Crew, za což velmi děkujeme!

Své práce odevzdávejte v Knihovně Boskovice do pátku 14. 4. 2023.

Těšíme se na Vaše nápady!

Více na: www.kulturaboskovice.cz/knihovna

POVÍDKA

Generační výpověď

aneb Příběh výjimečného človíčka

Milan Nechuta

Dětství

Nejstarší vzpomínka, kterou Pavlíček, tak mu všichni říkali,

protože byl malý a slaboučký, kterou si dokáže vybavit: Je malým umouněncem.

S polínkem s mnoha třískami jezdí mezi suky na prkenné podlaze kuchyně rodného domu v milované dědině na Malé Hané a vrčí jako auto. Polínko se stávalo i lahví, letadlem, koněm, kašpárkem, později princeznou. V kuchyni to vypadalo jako v mateřské školce, většinou si hrálo všech osm dětí najednou. Ke sporům docházelo jen velmi zřídka, fakani z početných rodin jsou ukáznění, tišší a někteří zakomplexovaní na celý život.

Jsou to outsajdři, kteří vědí, že na mnoho věcí nemají, že si nemohou dovolit to, co bohatí zmetci a protekčáci. Mylně se domnívají, že lidé z města jsou chytřejší než lidé z venkova.

Celé hospodářské stavení, Pavlův rodný dům, postavili dědeček s babičkou a další generace usedlost již jen vylepšovali.

Celé hospodářství je poměrně rozsáhlé, obytné stavení je dlouhé 25 m, na ně navazují chlévy pro koně, prasata, krávy a ovce. Dvůr uzavírá kůlna, mající uprostřed krásné bílé sloupy.

Sedláci si dávali na vzhledu staveb velmi záležet.

Za kůlnou je přední zahrada, na jejíž části byla pěstována zelenina. Za přední zahradou je roubená stodola.

Při stavbě celé zemědělské usedlosti bydleli tehdy mladí, dědeček s babičkou, tři roky u sousedů. Po skončení stavby začali stavět sousedé a ti zase bydleli u dědečka a babičky, dokud jejich domov, stavěný ve stejném stylu a ve velmi podobných rozměrech, nebyl dokončen. Tak si tehdy lidé pomáhali. A přitom hospodařili, obdělávali pole, chovali hospodářská zvířata, aby měli peníze na stavbu usedlosti pro další generaci. Dědeček z tatínkovy strany byl také z mnoha dětí z Úsobrna. Chtěl být sedlák. Aby vydělal peníze, pronajal si hospodu U labutě. To byla dobrá adresa, zájezdní hospoda stojí dodneška u frekventované silnice u Letovic. Dobře se oženil, vzal si hodnou a bohatou dceru obchodníka z Boskovic, koupil polorozpadlou usedlost v Knínicích od babičky Vašíčkové, které místní říkali Vašorka. Za tři roky ruinu opravili a vystavěli vše. Krásnou roubenou stodolu, velkou kůlnu s bílými sloupy. Se sloupy jako u zámku. Tak vznikala skvělá selská architektura. Pavlův otec ještě za první republiky nahradil doškové střechy pálenými taškami od firmy Khon und Sohn z Brna. To byla výborná firma, dělali kvalitní výrobky, tašky po téměř sto letech drží. Jsou jako nové. Bohužel Khonovi byli Židé. Pavel jejich bývalou továrnu ve svahu nad Brnem, kde byla kvalitní jílovitá hlína pro výrobu krytiny na střechy, našel. Smutný je pohled na hromadu rozbitých dvoufalcových tašek na střechu. Nic jiného nezbylo. Rodiče Pavlovi často vyprávěli zřejmě pravdivou příhodu, podle níž se narodil na poli, při vybírání brambor. Bylo nevládné počasí, v září neobvyklé. Pršelo a fičel vichr. To se mu líbí. Žížka se narodil pod dubem a on věří, že i to brambořiště bude jednou slavné, neboť dalo světu sice skromného autora, ale veselého literárního dělníka. Je citlivý. Doma si hráli jen za nepříznivého počasí. Jinak byli pořád venku. Jak povyrostli, museli pomáhat. Museli pečlivě a kvalitně pracovat na poli, na zahradě i ve stáji. Brzy poznal dotek slámy i hnoje na svých malých rukách. Už od malička se hrabal v hlíně. Hladil koně, krávy, prasata, ovce, ale nikdy mu žádná zvířata příliš nepřirostla k srdci. Zvířata byla jen nedílnou součástí jeho životního prostředí. Možná, že je někdy přecitlivělý. Většinou vyrůstali na poli, na dece na souvrati. Pak s ní otec zakrýval koně, zpcené po těžké práci, aby se nenachladili. Často ho pronásleduje sen. Je nahý ve strništi. Stébla posečeného obilí ho píchají a nemůže se z pichlavého prostředí dostat. Sen má zřejmě reálný základ, jako maličký asi slezl z deky do strniště a děsivě bolestný zážitek se mu vrací. Otec měl chladnokrevné, desetimetrákové klisny. Tehdy se sedláci, podle toho, co uměli nejlépe chovat, dělali na koňare, skotáky a prasečkáře. Otec byl koňář. Často za ním chodili jiní sedláci pro radu. Stalo se, že klisna nechtěla po narození hříběte pustit hospodáře do stáje. Kopala, jen se objevil ve dveřích. Nešťastník přišel za otcem. Otec tam šel a podobně jako zaklímač a zaříkávač koní problém vyřešil. Jeho bratranec choval státní hřebce.

Ten také trávil veškerý čas u koní. Aby nedocházelo k příbuzenské plemenitbě, musel hřebce měnit. Týden byl bratranec, pan Dokoupil z Vanovic, s plemeníkem ve vagonu. Tak dlouho tehdy trvala cesta do hřebčína v Tlumačově. A zase týden byl s novým, mladým pokračovatelem koňského rodu, ve vagonu, než ho dovezl do Vanovic.

Říkal, že těch 14 dní ve vagonu jedl jen chleba se sádlem.

Co pil, o tom se nezmínil.

Klisny byly hodné, chytré. Otec je řídil hlasem a ony rozuměly. Jen mluvit neuměly, ale hlasu otce rozuměly.

Poslouchaly na slovo.

Pantáta Smékal měl krásný bič.

Ale měl ho jen pro ozdobu.

Nikdo nikdy neviděl, že by tou pestrobarevnou rekvizitou koně švihl.

Když vezli zvlášť těžký náklad, stačilo aby hospodář zavolal změněným hlasem a klisny se opřely do postraňků a nebezpečné místo projely.

Svým dětem otec často říkal: „Nebud' kakalič.“

Kakalič je srab, zbabělec.

A ještě často říkal: „Hlópé mužeš bet, ale mosíš si homět poradit.“

„Já néso tak hlópé, jak vepadám.“

A ještě říkával: „Za ževota se něco stane, po smrti ož nic.“

„Každé má svó úspěšné voblast. Jenom jo najit.“

„Co Pán Bůh řídí, dobře řídí.“

„Škoda je jenom dobryho člověka.“

„Nebuj se Mikuláše v litě!“

„Sranda mosi bet, he debe fotra věšele.“

„Dokud mužem dělat, je to dobry.“

„Nezáleží na tem, ešle vehráš, nebo prohráš, hlavně že bojuješ.“

„Na to každé mosi přejit sám.“

„Netlač na pilu.“

„Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší.“

„Chudoba cti netratí.“

„Z čeho je névětši strach, to nélepší dopadne.“

Lidové moudrosti Pavlovi velice pomáhají v jeho ustrašenosti.

Na otázku, zda se člověk může změnit otec odpovídal: „Může, ale jenom k horšímu. K lepšímu se změni jenom málokdo.“

Mezníkem byl nástup do školy. Kdo chodil do školy, musel pomáhat. Svě rodiče nikdy neviděl mladé. Jen čím dál starší a sedřenější. A menší. Sousedé maminku nejvíc obdivovali proto, že už třetí den po porodu sekala roští. Pálení roští je nejlevnější způsob ohřevu vzduchu v kuchyni. Pálení roští bylo nezbytné pro přípravu teplého jídla, nejčastěji polévky.

„Co ste měle k vobědo?“

„Polivko.“

„A co dál?“

„Pak sme si přelile.“

Do školy se těšil, protože od starších sourozenců věděl, že učitelka Ferulíková každý den hraje dětem na housle, jak mňouká kočka a rozdává bonbóny. Měl smůlu. Učila ho učitelka Vacová, která žáky bila a vypadala tak, že se jí bál. Nejvíc mlátila Jirku, syna zedníka, notorického alkoholika. Jak něco neuměl a neuměl skoro nic, přehnula si ho obratně přes koleno a naplácala mu na zadek. Všem dětem bylo jasné, že Jiří patří do zvláštní školy, jen pedagožce s narušenou nervovou soustavou ne.

Pani učitelka Vacová jim často vštěpovala lásku k folkloru a lidovému umění.

Už prvákům často na konci vyučování říkala, že kroje, dialekt, lidová architektura, lidové písně, pranostiky, selský rozum, jsou nevyčerpatelné poklady.

A dodávala: „Pokud se někdo z vás bude věnovat jakémukoli umění a nebude vědět, jak dál, lidové umění vám vždycky pomůže.“

Pani učitelku Vacovou pochopil až po letech, když četl její knihu o krojích. Domnívá se, že byla našťavá, protože musela učit malé rošťáky a nemohla hlouběji studovat folklor a jeho projevy na krajích na Malé Hané.

Říkala to často a důrazně, takže Pavel si její slova zapamatoval.

Malá Haná je nádherné údolí.

Je označována jako Boskovická brázda.

Dokonce se to rýmuje.

Od Boskovic po Jevíčko leží krásný údolíčko. Jmenuje se Malá Haná.

Boskovice i Jevíčko jsou moc pěkná královská města.

Na stránkách Malé Hané jsou kopaniny a na nich sedláci vysázeli třešně.

Vysázeli jich hodně, protože se řídili moudrostí: „Když přijde dvacet kluků na dvě třešně, tak je zničí, ale když přijdou dva kluci na dvacet třešní, tak jim neublíží.“

Pavel už jako malý musel trhat třešně. Trhání třešní je jednou z mála činností, ve kterých vyniká.

Sedláci na Malé Hané sázeli na kopaninách jen ty nejlepší odrůdy třešní. Vyšlechtili je dnes neznámí sedláci z Vanovic a Borotína.

Takové třešně neměli ani Němci v Sudetech a ti byli považováni za velmi dobré hospodáře.

Sudety byli nedaleko a kluci z Pavlovy rodné dědiny chodili do Sudet „na handl“. Aby se o prázdninách naučili německy.

A kluk z německé rodiny šel zase do české rodiny, aby se naučil česky.

Občas po škole tradičně hnali Vážaňáky kamením až za železniční trať. Ti měli pech, byli z menší vesnice, která se jmenuje Vážany, bylo jich málo, a i když jim vydatně pomáhaly jejich amazonky, nakonec vždy přesile podlehli. Železniční trať byla hranice. Dál už je nepronásledovali. Dodnes Pavel nechápe, jak to, že při těchto divokých bitvách nikdy nedošlo ke zranění, které by vyžadovalo zásah lékaře. Nikdy ani nezjistil, proč Vážaňáky vyháněli ze svého prostoru, když s nimi druhý den mírumilovně seděli v jedné třídě. Ale jen při vyučování. Po poslední hodině zase občas, náhle, nikdo neví proč, začala nesmyslná bitva o prostor. Asi se v nich probudila, z podvědomí se vynořila, nějaká pradávna situace.

A už se prali.

Největší gauneři byli kluci Kučerovi. Byli jenom dva, ale zapálili les, vozili se po železniční trati na vozíku drezíny až k Boskovicím, vypustili rybník u mlýna, kam chodili v zimě všichni bruslit, vylišovali v žakovské knížce blechu, kterou chytily na jiném fakanovi a synovi ředitele školy napsali přímo do žakovské knížky poznámku: „Váš syn mě sere.“

Kluci Kučerovi učili ostatní děti básničky.

Pavel si zapamatoval jen fragmenty těchto:

*„U lavice dítě stálo, z plna hrdla křičelo,
nechtělo být pionýrem, papír, hadry, sbírat nechtělo.“*

*„Rudá hvězda rdí se hanbou,
jak soudruzi hýbou stavbou.“*

*„Říkají soudruzi,
na práci jsou druzí.“*

*„Ten náš svatý Floriánek,
něni žádné jelimánek.*

*Ročenkó jim zahrozí,
hamujte se, sódruzi.“*

V Pavlíčkově rodné dědině je jediná kaplička. Je moc hezká, udržovaná a je právě věnovaná svatému Floriánovi. Lokální patrioti si moc považují a jsou rádi, že takovou kapličku mají.

Z komunistů měl každý strach a představa, že svatý Florián se komunistů nebojí, očividně pomáhala.

Lidé se posilovali psaním básniček.

Nejkratší, ale velice povedená byla:

Únor bílý,

ÚV šílí.¹

¹ ÚV KSČ (= Ústřední výbor komunistické strany)

Neznámý autor vyvěšoval svoje výtvary v noci na vrata radnice. Byly to vtipné rýmovánky na dění v obci. Lidé se jimi bavili.

Tak perlili i mnozí další, vymýšleli a vykonávali i lotroviny, ale děti Smékalovi nikdy. Makaly doma i na poli. Byly rády, že mohly chvíli sedět a odpočívát. Práci byli unaveni jako koně po celodenním orání.

Ale zažili i radostné chvíle.

V zimě sáňkovali za vesnicí na kopci, kde se říkalo „Na Hanzlákách“. Ale sáňkovat mohli, až měli splněny všechny úkoly doma. Až vyházeli hnůj a připravili krmení pro koně, krávy, prasata, ovce, kozy, králíky, husy a slepice.

Některý rok chovali ještě moráky. Krocany. Krocani jsou jediná drůbež, která ozobává listy kopřiv tak dlouho, až kopřivy uschnou.

Měli velké, staré sáně, aby se na ně vešlo co nejvíc dětí z rodiny. Většinou se nevešel Pavel a jen pozoroval radostné výskání ostatních sourozenců při jízdě.

Dnes už se na „Na Hanzlákách“ nesáňkuje a nejásá, celý kopec je zastavěný domečky.

Další radosti zažívali při zabijačkách.

Nejprve ale museli dát žádost na Krajský národní výbor do Brna, zda mohou zabít svoje prase. Prase, které sami vykrmili.

Ten nesmysl si uvědomil, až když na lékařské fakultě bydlel bratr se Slovákem Štefanem Krnáčem z Hriňové pri Zvoleni.

Ten, když se dověděl, že musíme dávat žádost o povolení k zabití svého prasete, řekl:

„Čo som kokot, abysom sa pýtal, zda môžem zabit svoje prasce? Zabijeme a spapkáme a hotovo.“
O zabijačkách kuchyň hřměla.

Celá početná rodina seděla kolem stolu, u něhož Prajzi v r. 1866 hráli karty, jedli a povídali si veselé historky. Stůl byl velký, dubový, měl krásně ohnuté nohy. Bylo to umělecké dílo, které vytvořil nadaný prostý truhlář.

Pavel při zabijačce pral střeva, to byla jeho práce a pak myl v horké vodě s nejmladší sestrou hrnce. Teprve až měli všechno hotové, seděli a povídali si s ostatními.

Kuchyň překypovala skvělou atmosférou.

Největší úspěchy s historkami měl bratr lékař.

Všichni se váleli smíchy, když vyprávěl (mluví spisovně):

„Náš primář nepije alkohol. Celý den jsme operovali a teprve odpoledne si primář vzpomněl, že je ten den pozvaný na svatbu dcery zdravotní sestry. Jak dokončil poslední operaci, nechal sundat érární obraz ze stěny na chodbě ve špitále, nechal ho zabalit i s inventárním číslem, protože neměl dárek pro novomanžele. Mně poručil, abych ho na svatbu zavezl.“

Přijeli jsme tam kolem 18:00. Předal slavnostně dárek.

Všichni si inventárního čísla všimli, ale nikdo nic neřekl. Hned do primáře vrazili dvě štamprle.

Po 19:00 si pan primář vzpomněl, že má od 20:00 přednášku ve Vanovicích pro Červený kříž o první pomoci.

Všichni ho přemlouvali, ať se na to vykašle, že tam stejně jako každý rok přijde šest babek, ty si popovídají a půjdou domů. Pan primář má velký smysl pro povinnost a tak mně poručil, abych ho do Vanovic dovezl. Ještě mu nějaký blbec poradil, že když si dá dvě lžičky medu, tak vystřízliví. Dali mu tři lžice medu a vyrazili jsme. V sále obrovského kulturáku ve Vanovicích sedělo pět babek. Sotva pan primář dosedl před ně za stůl, okamžitě usnul.

Tak bratr lékař řekl babičkám, že pan primář celý den operoval a za hlasitého chrápání primáře babkám do 23:00 přednášel o první pomoci při úrazech. Pan primář se prospal a jeli zase na svatbu.“ Velice smutno bylo o zabijačce jen jednou.

To bratr lékař vyprávěl, že při jeho noční službě v nemocnici přivezli zraněného Pavlova spolužáka ze základní školy.

Spolužák popíjel opět doma se svým bratrem a pak ho napadlo, že půjde do sklepa pro uhlí. Dlouho se nevracel. Upadl ze schodů a zranil se na hlavě.

Bratr zavolal sanitku a přijel se zraněným do nemocnice.

Když ho lékaři přijímali, byl ještě při vědomí.

Zraněný se zeptal svého bratra: „Brácho, máš mě rád?“

„Mám.“

Za chvíli zraněný Pavlův spolužák zemřel. Ještě mu nebylo 40 let.

Při pádu si zlomil spodinu lebeční.

Stůl, u kterého celá velká rodina seděla byl krásný.

Byl velký. Všichni se k němu chovali uctivě.

Ten stůl zapůsobil na Pavla tak silně, že kamkoli přijde, všimá si stolu. Na zámku, v kancelářích, na návštěvách.

Při pozorování toho krásného dubového stolu si Pavel uvědomil, jak jeho předci za války s Prajzem trpěli. Prajzi jedli, pili, hodovali, hráli karty a chudáci domorodci přišli o všechno a třeli bídu.

Výchovaní žádostmi o povolení k zabití svého prasete pak Smékalovi nezlobili ani v dospělosti.

Vždy, když chtěli něco udělat, se nahlas ptali, zdali na to není třeba povolení nějakého úředníka.

Při každé zabijačce se vzpomínalo, jak otec šel na Štěpána, to je o Vánocích, poprvé za maminkou na námluvy. Dohazovačka domluvila s rodiči maminky v Jevíčku, místě vzdáleném 14 kilometrů od otcova hospodářství, že tam na Štěpána otec přijde.

Svátek svatého Štěpána je veselý a konají se návštěvy. Otec musel ve čtyři hodiny ráno vstát, nakrmit koně, krávy a prasata a po snídani v devět hodin ráno pěšky vyrazil.

Tatínkovi bylo 32 let a musel se oženit, protože zůstal na hospodářství sám, oba rodiče zemřeli. Sám nemohl desetihektarové hospodářství zvládnout.

Bylo hodně sněhu, mohl jet na koni, ale koně šetřil a tak vyrazil pěšky. Koně šetřil, sebe nešetřil.

Otec Pavla Smékala jako správný koňář měl mohutný knír.

Před polednem byl v Jevíčku.

Otevřel mu otec maminky, ukázal hospodářství, které právě po patnácti letech usilovné práce do-
budovali. Při obědě otec poprvé viděl zblízka nastávající manželku, před tím ji vídal jen v evange-
lickém kostele ve Vanovicích a tam se přísně dodržovalo, že ženy seděly dole a muži nahore. Po
obědě domluvili svatbu na 18. února 1938, tedy zhruba za měsíc a tatínek se vydal pěšky, bylo to
ve velké zimě r. 1938, nazpátek.

Svatba byla, v únoru 1938, manželství bylo spokojené a vydrželo 58 let, než otec zemřel.

...Pokračování příště.

Knihu Generační výpověď' můžete zakoupit v místní knihovně, nebo v Knihkupectví Tomáše Špidlíka v Boskovicích.

FOR MODEL

17.–19. 3. 2023

INTERAKTIVNÍ VÝSTAVA

modelů • sběratelství • digitálních technologií
her • hraček • stavebnic

Výstaviště Flora Olomouc
pavilony A a E
pátek a sobota 9:00 –18:00
neděle 9:00 –17:00

Výstaviště Flora
Olomouc

www.flora-ol.cz
online předprodej vstupenek

Vydal Úřad městyse Knínice 107, PSČ: 679 34, IČO 00280330.

Email: umf@mestyskninice.cz, telefon: 516 465 423, 774 654 232, www.mestyskninice.cz.

Vydání povoleno pod č. MK ČR E 21476. **Uzávěrka příštího čísla je 26. 3. 2023.**

Číslo 3/2023, 114. vydání, 11. ročník. Vychází 12x ročně. Náklad 400 ks. Zdarma. V Knínicích dne 28. 2. 2023.

Použité fotografie – Adam Jedlička, Marek Hrdý, archiv Úřadu městyse, ZŠ a MŠ.